

FORÅRSTUR MED VENNERNE I GL. LEJRE VAR LÆRERIG OG HYGGELIG

Turen sidst i april til Gl. Lejre Museum med efterfølgende gåtur rundt i området, hvor vi af vennemedlem Birgitte Norby blev fortalt om landskabets betydning for vikingerne, blev en stor succes.

Åerne og vandet har haft stor indflydelse på det faktum, at Gl. Lejre blev et magtcentrum, og den fine Odinfigur i sølv, som blev fundet i området af en amatørarkæolog i 2009, sidder derfor ikke tilfældigt i højsædet.

Tak til deltagerne og en særlig tak til Birgitte, som levendegjorde fortiden med sin store viden og spændende fortællinger.

VIL DU DELE DIN VIDEN MED ANDRE?

Har du en særlig viden om et relevant historisk emne, du gerne vil delagtiggøre andre venner i? Så henvend dig endelig med din ide til slv@sagnlandet.dk. Så kan vi få flere arrangementer for Venneforeningens medlemmer op at stå.

SAGNLANDET LEJRES VENNER STØTTER ETABLERING AF FLISEBELÆGNING

De talrige små, løse sten, der i dag udgør belægningen på den relativt stejle hovedindgang til Sagnlandet Lejre, er svære at passere for de af Sagnlandet Lejres besøgende, som er ældre, gangbesværede eller kørestolsbrugere.

Sidste år blev der udarbejdet en rapport i samarbejde med et vennemedlem, der er kørestolsbruger, og Sagnlandet Lejre. Rapporten pegede bl.a. på, at den stenede indgang er en stor udfordring. Med klapvogne og barnevogne kører hjulene fast, og for mindre børn kan stenene være lidt af en bjergbestigning.

Bestyrelsen for Sagnlandet Lejres Venner har på baggrund af en ansøgning fra Sagnlandet Lejre om økonomisk tilskud derfor enstemmigt vedtaget at støtte med det fulde beløb på 44.000 kr.- til etablering af en flisebelægning ved Sagnlandets hovedindgang.

Foreningens nuværende saldo er til info lige nu på 99.290 kr.

Vi håber, I alle vil sætte pris på den lettere adgang til centret.

I forbindelse med den økonomiske støtte udtaler Sagnlandet Lejres direktør:

"Vi er meget glade og taknemmelige for Venneforeningens værdifulde, økonomiske opbakning til dette projekt. Det er på alle måder til gavn og glæde for de mange tusinde gæster, der besøger os. En VARM TAK til alle jer gode venner af Sagnlandet Lejre, der gør det muligt". Lars Holten, direktør

PÅ BOTANISK TUR GENNEM SAGNLANDET

Natur- og plantekyndige Henrik Rasmussen fra venneforeningens bestyrelse tilbyder sig igen i år som rundviser i Sagnlandet Lejre med fokus på den særlige natur i området. Hvad vokser hvor? Hvilke planter er invasive, hvilke planter er sjældne?

Tag med på en hyggelig gåtur rundt i Sagnlandet søndag den 18. juni kl. 10.00 – ca. 13.00. Mødested ved Harpestrengs Have. Husk madpakke, drikkevarer og tøj, der passer til vejret, og tag gerne børnene med.

Tilmeld dig via slv@sagnlandet.dk senest den 10. juni.

GIFTIGE PLANTER I HENRIK HARPESTRENGS HAVE

I lægeplantehaven i Sagnlandet dyrker vi de planter, som omtales af Danmarks første læge Henrik Harpestreng i hans bog "Liber Herbarium" fra 1200-tallet. Der er nogle af planterne, der i nutiden bruges som naturmedicin, krydderurter til madlavning mv., men der er mange af planterne, som man absolut bør holde sig fra. Det gælder selvfølgelig især de mere eller mindre giftige af planterne.

I det hele taget bør man ikke følge Harpestrengs råd om planternes anvendelse, fordi man i dag ved langt mere om planternes indholdsstoffer og egenskaber, end man gjorde i 1200-tallet.

I haven har vi et særligt bed med de mest giftige planter. Her gror bulmeurt, sort natskygge og galnebær, alle af natskyggefamilien. Andre og mere velkendte planter i natskyggefamilien er kartoffel, tomat og tobak.

Jeg vil her nøjes med at omtale bulmeurt med de smukke blomster (se billede). Bulmeurt, som hedder *Hyoscyamus Niger* på latin, indeholder især giftstofferne hyoscyamin og scopolamin, men planten indeholder også andre giftstoffer i mindre mængder. Især plantens frø er meget giftige. Bulmeurt ses også vildtvoksende flere steder i Danmark, om end den ikke er almindelig.

Harpestreng anbefaler den til behandling af sygdomme som orm i ørerne, sygdomme i øjne og tænder samt fodsygdomme. Endelig skulle den være god til behandling af bulne bryster og bulne testikler. Plantens saft skulle blandes op med forskellige ingredienser, såsom eddike, vin eller polenta (grød af majsmeal) afhængig af, hvilke sygdomme der skulle behandles.

Bulmeurt har historisk været kendt i oldtidens kilder så langt tilbage som til Babylon for ca. 5000 år siden. Sidenhen har planten været anvendt i klostrene som medicinsk plante. Derfor kan bulmeurt ofte findes som reliktplante nær tidligere klostre, og graver man i jorden nær klostre, kan frø, der har overlevet i århundreder i jorden, pludselig spire.

I klostrene blev planten anvendt som generelt smertestillende middel. Den medicinske anvendelse af de meget giftige planter fra natskyggefamilien har uden tvivl været en stor udfordring, fordi man kun skulle bruge uhyre små mængder, dvs. milligram, af disse planter til behandling af sygdomme.

Udover den lægelige anvendelse har bulmeurt også være anvendt som spyd- og pilegift og som ingrediens i heksenes flyvesalver. Endelig findes der mange vidnesbyrd om, at plantegiften har været anvendt til giftmord. På grund af plantens euforiserende egenskaber

er der også mange kilder, der fortæller, at planten har været brugt til at bringe "medier" i trance, bl.a. skulle oraklet i Delfi have indåndet røgen fra bulmeurtfrø.

Kig forbi plantehaven og se de giftige planter, men husk - se, men ikke røre!

Foto: Richard Adam
Tekst: Henrik Rasmussen

FÅ EN OPLEVELSE FOR LIVET MED ET OPHOLD I FORTIDEN

Har du og dine venner eller familie en drøm om at prøve at leve, som de gjorde i fortiden? Du får historien helt ind på livet, når du i fortidens klæder og uden tv eller smartphone sidder foran bålet og grutter mel, slår på jernet i smedjen eller fodrer dyrene i indhegningerne. Og børnene er vilde med det!

Der er fortsat ledige pladser i sommerferien.

Gå ind på <https://sagnlandet.dk/bliv-fortidsfamilie/>

